PREU. 5 CENT.

EN PATUFET

• • • • Fa una entremaliadura cada setmana • • • •

ANY 1.er • BARCELONA, 22 OCTUBRE 1904 • NÚM. 43

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Rambla de las Flors, 11
— — BARCELONA — —

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Catalunya, un any . . . 3 ptas.
Idem, un semestre. . 2 id.
Extranger, un any. . . . 5 id.

Déixam treure del bagul
tots los trastos del hivern,
perque veig que ja comensa
a apretá una mica'l fret.

ENTREMALIADURAS

Com que'*n temps de fret val més una capa qu'un barret*, veusaquí que he comensat ja a espolsar las arnas de la roba de llana, que aquest any, ab la calor que ha fet, n'hi ha hagut bona cullita, de manera qu'he trobat los peuchs y lo tapabocas que semblavan una blonda de tant reixats com los han deixat.

Valga que tinch un genit que no só d'aquells que no 's recordan de Santa Bárbara sino quan trona y que ab temps me previnch pera totas las cosas, ó sino prou me sembla hauría tingut bona anyada de panallons si de temps no m'hagués basqueijat pera l'hivernada.

Per aixó he tret a orejar la roba del bagul y procurar provehirme de lo que falta, puig los frets primerenchs sobtan lo cos y s'agafa cada calapandria que fa de ben mal passar, perque com ja's diu *val més suhar qu'estussegar* y que *home previngut val per dos*, veusaquí lo per qué vos faig avinent totas aquestas consideracions, perque imiteu al vostre amich y procureu que'l fret no vos trobi descuydats, y axis, com la setmana passada vos vaig donar consells pera *ser* bons, aquesta setmana vos los he volgut dar per *estarne* de bons, qu'es lo que voldrá sempre

En Patufet

Quan l'Octubre es arribat...

Las plujas del Setembre
als camps han dat sahó.
la tanga ha fet sa feyna,
no's veu gens de rostoll.
A cal ferrer no dormen
l'enclusa, el mall ni'l foch;
si tenen bona feyna
ho saben plá els minyons
qu'hi duhen de l'arada
la rella de tremp fort,
perque'l ferrer la llossi
y ans de punta de jorn
lo bon pagés junyeixi
lo brau parell de bous
pera llaurar la feixa
a renchs de solchs y solchs,
y en ells depositarhi
la escullida llevor
que granará ufanosa
raitlant de gay verdor
los camps qu'are no mancan
de fecondant sahó,
que tornará, quan siga
l'estiu, catifas d'or.
Ja sab qu'are n'es l'hora
lo destre sembrador
de la llevo' escamparne
en lo pregon dels solchs,
puig que si ho retrassava
per ferho en altres jorns,
no fora la cullita
d'esplet encisador,
ja que'l refrá coneixne
que ho aconsella prou;
Quan l'Octubre es arribat
sembra l'ordi, el segle y'l blat.

MAGARRINYAS

Lo drach

Al nen Ramon Martí y Escala

Sempre qu'En Jaumet no volía anar a dormir, sos oncles l'espantavan fentli oir los ronchs que eixían de dessota 'l pis, dihentli que era'l drach que's menjava als nens tossuts.

Un dematí, per allá 'ls volts de Tots Sants, En Jaumet va convidar a esmorsar a uns quants companys tant bonas pessas com ell. Ell no estava may quiet perque sempre sentía los ronchs de aquella bestia.

—¿Qué tens qu'estás tan neguitós?—li digueren los altres. Ell los hi explicá tot, punt per punt, y ab un crit de sublevació sostiren al carrer ab las forquillas a las mans, y En Jaumet, ab lo ganivet de tallar pá. Quan van esser devant de la porta per ahont eixían los ronchs, ningú gosava obrir; mes, En Jaumet, decidit, avensá: tot era fosch, respirantshi un fort baf d'estable. Los altres també seguiren, y tot d'una la bestia comensá a xisclar. En Jaumet l'havía degollat y tots varen sortir al carrer cridant: ¡Hem mort lo drach! ¡Hem mort lo drach!

. . . .

Quan l'oncle Ton arribá a casa y vejé la cort oberta, ja'n maliciá alguna de crespa. Va entrar y vejé ab gran sorpresa... que li havían mort lo porch!

VENTAFOCHS

Als lectors d'«En Pátufet»

Volia empescarme'n una
pels simpátichs PATUFETS;
pro avuy no n'hi ha pas de [fets,
veig que no tindré fortuna.
Ja aixis que suco la ploma
me rellisca de las mans
y m'embruto tots los guants;
los guants, sí noys, sí, no es [broma,
puig m'han dit qu'en oca- [sions
un s'inspira d'alló més
y fa versos com si res
si a las mans hi dú *mitjons*.
Pro vaja, torném a escriure
que no ha sigut res aixó,
y vejám si logro jo
una estona fervos riure.
Tot d'una sento una rialla,
y després un xiuxiuheig,
y una veu que'm crida ¡lleig!
y un'altra li respon ¡calla!
Del sostre surten las veus,
d'aixó ja n'estich segú;
peró no hi veig a ningú
y de tot aixó'm faig creus.
Al cap d'un rato ho veig tot,
veig qui's riu de mí ¡quin [cas!
son las musas del Parnás
las que'm mouhen esvalot.
Fins que ribent de bona gana
se'm posan a voltar totas,
y saludantme ab llengotas
comensan una sardana
tot cantant: —los nens petits
no poden versificá;
han de creure a la *mamá*
los nens que's maman los dits.—
Jo, que'm penso se home gran,
es tant lo que m'ha enrabiat,
que'l guant brut m'he *descalsat*
y al sostre 'ls hi tiro... 'l guant,
y'ls hi dich: —sabrán qui soch,
sa embestida ferm aguanto
y reberán algun *tanto*,
o potsé algun cop de roch.
Jo, la vritat, me faig creus
qu'un cervell de tan poch pes
tinguin, donas com vostés,
que's tractan de tú ab los deus.

Penjat aixis al estel,
si vingués forta ventada,
podria, d'una vegada,
enpujarse'm cap al cel.

Pró procurin *guillá* aviat
y que tinguin un bon viatje—
(aixó'ls hi he dit ¡malvinatje!
crech jo qu'es ensopegat)
Y al cap de molts pochs instants
me va dir la més guapeta,
tot tocantme la barbeta:
¿vols que't fassi un joch de mans?
Sense esperar ma contesta
recull lo guant d'allí terra,
y lo masega y l'enterra
dintre sos cabells, molt llesta.
Després veig... ¡aixó ja es massa!
ni per contarho tinch pit...
veig aquell guant convertit
en ¡¡una grossa carbassa!!

LLUISET LLANSA

Cor hermós

En Benet era un xicot molt lleig y desgraciat en son fisich.

Semblava mentida que aquella criatura visqués.

Tenía'l cap botarut y'l nas amplíssim.

Las camas, garrellas al inrevés, feyan que's toquessin sos genolls, y'l peus semblavan los d'un ánech.

Cada orella era un motllo de fer fistó, y a cada ull a tot vol se li veya una vora vermella.

Tot això, acompanyat d'un gros gep en lo pit, feya que tant sos pares com sos germans y'ls altres germans de la part de Deu lo tinguessin aborrit y'l llensessin al carrer.

Rodava esma-perdut y queya de debilitat, puig ningú 's cuydava d'ell.

Los insults, las pedradas y'ls molts cops que de tothom rebía lo varen fer fugir de la gent, anant a raurer a un bosch, ahont s'alimentava d'herbas y d'aucells que sorprenía dintre de sos bonicoys niuhets.

Allí vivía fet d'ós y pell y allí haguera romangut forsa temps a no ser un pobre que, al veurer á n'en Benet, va imaginarse la manera de guanyarshi lo pá y alguna coseta més ensenyantlo per tot arreu.

Sis anys transcorregueren visitant pobles y més pobles y, ja cansat d'aquesta vida, volgué reposar... Volía trevallar de lo que fos y ho va dir a son protector.

Aquest, que no era home de mals sentiments, va aprobarli la idea, no sens avans ferli una sorpresa, y era aquesta lo donarli la meytat dels beneficis que a costa de'n Benet tots dos havían fet.

En Benet, veritablement agrahit, va petoneijar ab deliri las mans de son salvador, a qui li feu saltar una llágrima de reconeixement, y després d'algunas reflexions per aquest fetas, varen despedirse.

Tan prompte pogué, arrendá un tros de terra, ab casa y tot, va conreuharlo ab afany, y a mida que aná passant temps y més temps no resultava de bon tros tan estrafet com avans, puig creixent va perfeccionarse son cos.

Per casualitat aplegá a son protector un jorn que

aquest, ignorant de qui era aquella caseta, hi aná á fer capta, y s'hi acoblá ell y tota sa familia, tractantlos ab incomparable carinyo.

Més tart va casarse y tots visqueren contents y felissos.

QUIMET

Pera entendrer lo negoci, no hi ha pas ningú com l' amo dels TITELLAS NARBON. Aquell ne sab.

Fa dos dias passava jo per la Rambla de Catalunya tot distret quan me sento un copet a la espatlla y 'm veig un senyor tot amable que'm diu:

—¿Ahont vas tan amohinat?

—A fer punta al llapis y a trevallar, sempre'n faig la cara jo d'amohinat.

—Donchs entra que't presentaré als actors de la meva companyia y't passará'l mal humor.

Tal dit tal fet, no'm vaig fer pregar perque l'obsequi merexía tota la meva atenció.

La sala comensava a estar plena y vaig aprofitar los deu minuts que faltavan pera aixecar teló anant a saludar a las principals figuras de la companyía.

Al entrar en lo quarto del primer actor me vaig trovar que'n sortía un periodista ab un original a sota'l bras qu'era una obra pera estrenar, que acabava de llegir.

Vaig ser presentat y molt ben rebut. Lo primer actor es atent y simpátich, porta bigoti negre, y es molt mes baixet que jo, al darme la ma no me la trobava pels dits; pera enrahonar ab mes desahogo lo vaig posar a sobre la taula y..... allavors m'arribava arran de la barba.

En lo quarto hi te moltas coronas de llorer y altres objectes d'art obtinguts en beneficis que ha fet. Me va regalar un retrato de tamany natural que'm cabía perfectament dintre d'una butxaca.

Es un artista complert.

Acabada nostra conversa vaig ajudarlo a vestir y un cop en terra varem despedirnos quedant molt amichs.

Al entrar al quarto de la primera actriu, pera avisarla varem donar dos lleugers copets a la porta y contesta-

ren ¡endavant! Desseguida me sorprengué una fina oloreta de tocador que se'm enfilava nas amunt fins a ferme estornudar—¡Jesus!—va dir ella; Gracias, vaig contestar, y aquet va ser lo nostre saludo.

Lo quartet es una monada; una celda clara, neta y simpática com la persona que la ocupa. Ella es rossa, també de mena petita y avispada, veu dolsa y ben timbrada; pera parlar ab mes comoditat me vareig assentar a terra ja que no estava be que jo l'agafés pera posarla a sobre la taula com havía fet ab son company. Me va regalar una flor y quan estavam parlant de las obras que havían d'estrenar aquest hivern y del éxit que cada nit obtenen, un timbre inoportú va fer interrompre lo nostre diálech. Vaig passar a la sala d'espectacles y ¡vaja!, lo quadro de companyía es de lo millor que hi ha a Barcelona y no cal dir que en *Los Novios burlados* obtenen una justa ovació del públich fent aixecar lo teló mes de 10 vegadas. Lo decorat es tot nou y digne dels senyors Moragas y Alarma.

A mes dels AUTÓMATAS hi alterna un cinematógraf molt clar, sense pampallugas.

Ja ho he dit, per cosas ben fetas als AUTÓMATAS NARBÓN, hi ha art y gust qu'es lo principal.

CRISTÓFUL

Magarrufas

Lo número vinent será especial, dedicat a la diada de Tots-Sants y a commemorar lo recort dels difunts.

Avís als anunciants

Tots los senyors que tingan ganas de afavorirnos ab sos anuncis, que's dongan pressa, puig son molts los que han demanat espay y tinch por que s'ho tindrán de fer a palletas. Condicions en l'Administració, de 7 a 8 y mitja del vespre.

Avís als corresponsals

Aquesta Administració recorda als pochs corresponsals qu'están en descobert procurin posarse al corrent sino volen deixar de rebrer lo periódich. Poden enviar l'import ab sagells de 15 céntims o ab "Libranzas del Giro Mutuo".

Historia del noy *Gana*

1 Un dia de tramontana
va neixe 'l noy de la *Gana*.

2 Per atrevit y alamat
a tothom te marejat.

3 Prompte agafa 'l primé enfit
de mamarse tant lo dit.

4 A estudi 's menja 'ls papers

5 May trobava 'l menjà amarch

6 Quan tès per menjar tenia

4 A estudi 's menja 'ls papers
y pa sech suca als tinters.

5 May trobava'l menjá amarch
igual que l'avi del Parch.

6 Quan res per menjar tenia
ensumant s'entretenia.

7 S'atipava com los gossos
pels carrers escurant ossos.

8 Y's menjava molt formal
la pintura d'un fanal.

9 Resultant que va fer llit
en *Gana*, d'un fort enfit.

10 Cataplasmas y pegats
tots se'ls menjava a grapats.

11 Y per fi'l van trová un dia
fent badalls... pro d'agonia.

12 Del noy *Gana* apreneu tots
l'exemple, en 'quets quatre mots.

Lo lleminer

En Quimet era un xicot molt lleminer. La seva mare sempre li deya: Noy, mira que si lleminejas un día t'escarmentarán, pero ¡ca! ell no'n feya cas. Cada día anava al rebost, y avuy un pressech, demá un rahím, lo cert es que la fruyta anava baixant.

Lo seu pare, qu'era qui guardava la fruyta pels senyors quan pujessin, s'adoná de la baixa, y volguent sapiguer quí era l'aixerit, va posar mans a l'obra pera descubrirlo. Se'n aná a la figuera de moro, arrencá unas quantas fullas, que ja sabeu están plenas de punxas, y las fregá per sobre la poca fruyta que quedava.

Al endemá, en Quimet torná a fer lo mateix que tots los días. Agafá un pressech dels més grossos, y caixalada aquí, caixalada allá. Pero noy, al cap d'unas quantas mossegadas se sentí una picó y unas punxadas als llabis y llengua que li feren arrencar plors y crits que feyan fredat.

Y alashoras son pare li va calmar lo mal ab unas quantas pallissas, de las que sempre més se'n recordará, y d'aquesta feta may més ha lleminejat res sino lo que li donan los seus pares.

Per lo tant, bons amiguets
l'exemple vejeu ben clá,
no volgueu ser lleminers
pel mal fí qu'us pot doná.

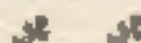
FLORENCI VIRGILI
(13 anys).

Al meu company

Tú, bon amich PATUFET,
ets un noy molt aixerit,
qu'encar que sigas petit
sempre has estat bon noyet.
En cada setmana un cop
fas una *entremalliadura*,
com la endiestrada criatura
que may estar quieta pot.
També portas, hi ha vegadas,
d'aquellas máximas bellas,
y alguns cops també *titellas*,
conversas y *endevinallas*.
Sempre portas molts *ninots*
fets d'en *Nano*, del *Nen-Tit*
y d'en *Pep*, y molt bonichs
qüentos, *aucas* y *bons-mots*.
Visitas cada setmana
als artistas catalans,
fins los monuments més grans
de la patria catalana.
Per avuy res més te dich;
adeu, aymat PATUFET,
que't conservis alegret
t'ho desitja ton amich,

RAMON BAIXERAS (13 anys)

Lo noy dolent

Veusaquí qu'una vegada era un noy molt dolent, pero molt dolent, y aquest noy no tenía pare. La pobre de la seva mare sempre li deya: —Si no fas més bondat te tancaré al Hospici; pero aquell noy no'n feya cas.

Sempre anava ab noys dolents com ell.

Un día la seva mare se va formalisar y li va dir:

—*Nasi*, lo día que't veig anar ab aquets noys te trauré de casa.

Veusaquí que quan sa mare va ser fora, ell que's arregla lo farsell y va marxar.

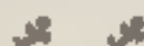
Quan la seva mare va tornar a casa, ja'l va trobar fora. Van passar dos horas, ne van passar tres, y'l noy no hi havía anat. Va venir lo vespre y'l noy encara no hi havía comparegut.

La pobre mare prou lo va buscar per tot arreu, pero cá, no'l va trobar enlloch. ¡Fins va mirar si era a la presó!

Va passar un any, ne van passar dos, y res; pero veusaquí qu'un día, no sé cóm, va sapiguer que'l seu fill havía mort en un presiri, y allavors ¡pobre mare, ne voleu de plors! Tant va ser lo disgust, que al cap d'un mes va morir.

Nens y nenas, sigueu obedients: no volgueu fer com aquest noy dolent; cregueu als vostres pares y aixís tothom vos estimará.

A. SALADRIGAS Y COSTA
(14 anys.

Lo pollet

Aixerit y petitet
un pollet hi havía
y molt bufonet.

Molt prompte se va fer gran
y a tots ressigava,
com si tingués fam.

Tots los amichs que tenía
fugian corrents
quan ell hi venía.

Y al veures abandonat
va morir de fret,
com cástich sagrat.

JOAN MONSALVATJE

Preparantse

Com que s'acosta lo fret
EN PATUFET ja's prepara,
respallantse'ls pantalons,
la ermilla y la americana.
Se posará uns guants de pell,
unas sabatas forradas,
y trempat com sempre es ell
fará la gran passejada.
Al véurel vestit aixís
la pregunta se m'escapa:
¿Voldrás fer també'l senyor
y't posarás gorra y capa?

JOAN VILÁS (13 anys

L'assistent llest

Un jove fill de Chiclana (provincia de Cádiz) va ser elegit soldat, y'l día que marxá tota la seva familia va acudir a l'estació pera despedirlo, y no cal pas dir que la seva mare estava feta un mar de llágrimas

Va marxar cap a Madrid, qu'era al lloch ahont estava destinat. Als tres mesos ja feya d'assistent a un jove capitá, que li va dir:

—Jo vull un assistent llest, que ab una paraula entengui tot lo que necessito, com per exemple dich: Vull vestirme. Tu ja tens de portar lo ros, l'uniforme, l'espasa y tot lo del cas, ¿entents?

—*Zi zeñó*—li va consestar l'assistent, que, com ja he dit, era andalús.

Ja feya sis mesos que tot anava bé quan un matí, antes d'alsarse lo capitá, va dirli: *¡Asistente!*

—*¡A la orden!*—va respondrer l'assistent fent lo saludo militar.

—Escolta, avuy no'm llevaré; estich una mica malalt y...

Escoltar aixó l'assistent y sortir disparat va ser cosa d'un segón. Als deu minuts tornava y, fent lo saludo militar, va dir:

—*Mi capitán, en la puerta aguardan er médico, er boticario, er cura, loz zantoz oléoz, er coche e muertoz y loz enterraorez.*

PAU VILA
(12 anys)

Lo darrer adeu

A la posta del sol
mon pare pit ó's troba,
y prompte moribond
la enfermetat lo posa

Tots mos germanets ploran,
la mare també ho fa,
pensém que potsé encara,
encara's salvará

Ab trista pena,
dolor fatal,
s'acosta l'hora
que res hi val.

. . .

Germanets, no plorém més,
femli tots un dols petó,
ja es al cel, preguém per ell
¡pare! ¡que Deu te perdó!

FRANCESCH BOIX

Lo ramellet

—¿A qui'l portas, nen Antón,
aqueix hermós ramellet?
—A aquell que coneix tothom,
al aixerit PATUFET.
—Qu'es aquest qu'está pintat
al devant del seu diari?
—Sí. —Donchs, com qu'es de burxat
no'l voldrá pas, ni pensarh.

JOAN LLENAS (13 anys)

—Juguém a balas, Peret?
—Nó, perque'm fas la patota.
—Donchs, vols jugar a pilota?
—Aixó per quan fassi fret.

Epígrama

La Pepa Mandra enrahonava
tot escombrant la escaleta
ab en *Jan* y sa filleta,
y aquesta al pare ensenyava
una cosa que rodava,
pegantla ab un tros d'estaca:
—¡Papa, mirala qu'es maca!
—Sí, que ho es— diu, y pensant
la Pepa que a ella ho dirant
diu:—¡¡Y encara em diuhen vaca!!

LLUISET SADURNÍ (14 anys)

* * *

—Gasteu moltas bromas, Blay;
va dirme un jorn l'Enriquet,
y jo li vaig dí: —Aixó ray,
més ne gasta EN PATUFET

JOSEPH M. FARRÉ

Plany

Adeu per sempre,
pare estimat;
adeu per sempre,
que jo me'n vaig.

A llunyas terras
m'han de portar,
pe que jo mori
lluny de ma llar.

Adeu, mareta,
Adeu, germans,
la lley dels homes
m'ha fet soldat.

JOSEPH M.ª CASAS (9 anys).

Excursió

L'altre día uns amiguets,
companys meus d'educació,
me varen vení a trobar
pera fer una excursió.
Y demanantho als meus pares
me varen donar lo sí,
y prompte allargant las camas
nos posarem en camí.
Al esser a Vallvidrera,
en un lloch tan renombrat,
varem anar pel darrera,
que s'hi veu:ns Montserrat.
També's veu una caseta
tan blanca com una neu,
qu'es allá hont lo pobre poeta
entregá sa vida a Deu.
Varem riure y vam saltar,
y ab alegria complerta,
ab dalit vam esmorsar
ab la gana ben berta.
Y després d'esmorsar be,
tot saltant varem marxar
hasta arrivá al meu carrè
que ja era hora de dinar.
Y vareig dir als meus pares
qu'estava molt contentó,
y que'm quedavan més ganas
de fer un'altra excursió.

LLORENS SANS

Tafanerías

Contestació a las preguntas del núm. 41

Anibal no fou emperador; car de petit son pare li feu jurar odi etern a Roma, y continuament tenía guerras contra'ls romans.

Oli, extracte de olivas, es comestible.

Col no es llegúm: s'enten per llegúm lo fruyt de las plantas lleguminosas, com son monjetas, fabas, etc.

Bel s'escriu ab V. Escrit ab B significa la veu de las ovellas.

PERE COROMINAS DE C.

ENDEVINALLAS

AB PREMI

Una amiga molt simpática que no vol dir lo seu nom, m'ha fet present de un mocadoret, en le quin hi ha brodat un nom de nena pera que'n fassi entrega a una de las mevas estimadas llegidoras.

Agrahint l'oferiment, y confessant que, com totas me son prou agradables y no sé a quina triar, he resolt ferne un premi, que'l donaré en aquesta forma:

Premi únich

UN MOCADORET AB PUNTAS AB UN NOM BRODAT, JUNT AB UN BONICH PERFUMADOR

A la nena que endevini lo nom qu'hi ha brodat.

CONDICIONS

Las mateixas del número 41.

CORREU

Medallas: En Joan Gili.—Cintet Tolrá.—Llorens Ramonet.—Josuset Torres—Llorens Badell.—E. C. Homs.—J. Castell.—Joseph Massó y Ventós.—Miquel Miró.—Ricart Valls.—Joseph Vilarnau.—Joan Taxidó.—F. Baldelló.—Enrich Domenech.—J. Durán.—Joseph Alsina.—Joseph Aguilar.—Camilo Rodón.

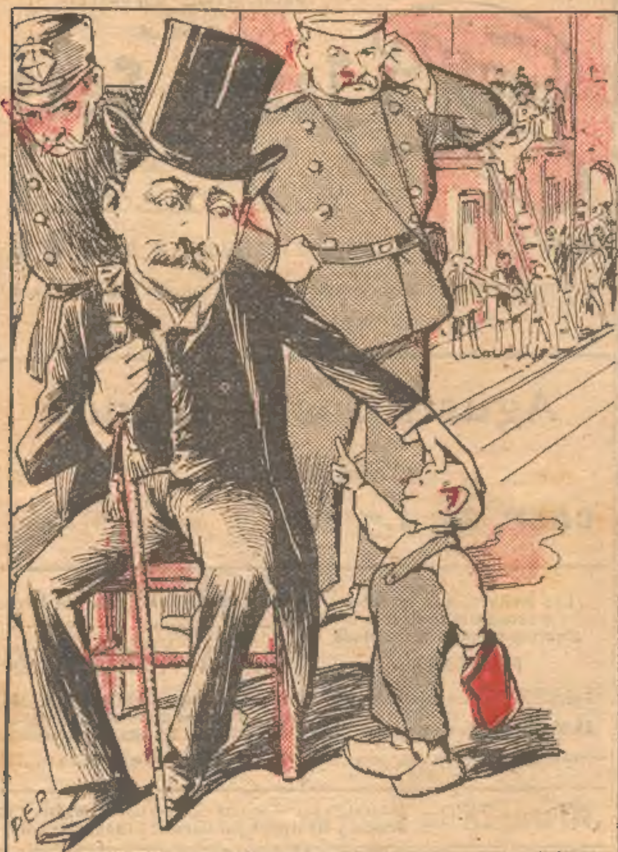

Pau Vila, agafi temas més nous. Tindré present lo altre.—Lluis G. Homs, ja pot passar lo dia que vulgui de 7 y mitja á 8 y mitja del vespre.—Baldomer Garriga, no resulta.—J. V., moltas mercés; procuraré aprofitar quelcom.—J. Civera, será corretgit.—Lluis Domenech, los dibuixos han d'estar fets en tinta negra (xina si pot ser).—Antoni Miró, lo seu trevall es molt llarch y d'una indole especial; no sé si'l podré complaure.

Quedan més cartas pera contestar.

Imp. La Renaixensa, Xuclá, 13, baixos. — Barcelona

L'enderroch del Paralelo

—Sr. Lluch, la enhorabona per lo enérgich qu'ha sigut.

—He cumplert com he pogut lo desitj de Barcelona.